

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ
УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Рубцов Ігор Олександрович, кандидат сільськогосподарських наук

Сумський НАУ, ORCID 0000-0002-7591-5905

Опара Віктор Олексійович, кандидат сільськогосподарських наук

Сумський НАУ, ORCID 0000-0002-8917-4423

Попсуй В'ячеслав Васильович, кандидат сільськогосподарських наук

Сумський НАУ, ORCID 0000-0002-34870923

Корж Ольга Василівна, кандидат сільськогосподарських наук

Сумський НАУ, ORCID 0000-0002-9134-5148

Однією з важливих проблем, які виникають при вирощуванні молочної і комбінованої худоби є питання направленою вирощування молодняка. Це в першу чергу пов'язано з тим, що отримати тварину з високим рівнем продуктивності можливо лише при чіткому виконанню всіх технологічних особливостей, які пов'язані з питаннями вирощування. Лише в такому випадку можна отримати висоцінних за продуктивністю тварин, здатних максимально використовувати корми, отримувати молочну продукцію високої якості з максимально економічною ефективністю. Для різних порід в залежності від напрямку продуктивності, віку настання статевої зрілості, живої маси у дорослому стані та інших ознак, розробляються певні схеми вирощування. Але всі вони на сьогоднішньому етапі використовують мінімальну кількість незбираного молока і раннє привчання телиць до вживання високоякісних комбікормів. Тільки направлене вирощування дозволить збільшувати генетичний потенціал, на формування якого впливає достатньо велика кількість факторів різного походження як генетичних так і господарських. Засновники вітчизняної зоотехнічної науки доказали, що направлене вирощування молодняка великої рогатої худоби в практичних умовах господарства не

можливе без чітко розроблених параметрах добових приростів в окремі вікові періоди. Чітко визначитись з кормовою базою, яка забезпечить дані параметри вирощування. Але більшість дослідників вважають, що прирости повинні бути достатньо інтенсивними в перші періоди життя, коли йде приріст за рахунок м'язової та кісткової тканини, з подальшим зниженням в старші вікові періоди, коли починається нарощування живої маси за рахунок жирової тканини. Вважається оптимальними приростами до 6-ти місячного віку на рівні 750-900 г при подальшому зниженні до 800 г. у 12 місяців і до 700 г у більш старших тварин.

Вивчення окремих факторів, які можуть суттєво впливати на показники вирощування слід приділяти певної уваги. Тому нами було поставлене завдання визначити вплив генеалогічного походження тварин української чорно-рябої молочної породи на показники абсолютних, добових та відносних приростів.

Дослідження проводились у ПОСП (приватне орендне сільськогосподарське підприємство) «Хдібороб» Ічнянської громади Чернігівської області. Визначення основних показників росту від народження до 18 місяців, з подальшим розрахунком добових та відносних приростів. Всі тварини були поділені на 5 груп в залежності від лінійного походження при загальній кількості 213 голів. Утримувались в подібних умовах утримання і були клінічно здорові протягом періоду вирощування.

В різні вікові періоди окремі органи і тканини мають неоднакові показники напруженості росту і при незадовільній годівлі у утриманні в першу чергу страждають ті органи і тканини, які в цей період повинні були більш інтенсивніше нарощувати живу масу. В перші періоди це кістяк, м'язи і кишково-шлунковий тракт, а у подальшому це органи відтворення. Тому головним завданням направленою вирощування ремонтного молодняку - це постійне забезпечення сталого рівня годівлі, задовільними умовами утримання, які б максимально задовільнили фізіологічні потреби тварини. Це дає можливість досягти господарської зрілості в оптимально короткій термін і без завдання шкоди для здоров'я тварин при достатньо ранньому заплідненні.

При аналізі отриманих результатів встановлено, що при народженні колювання живої маси знаходились в межах від 33,1 кг л. Старбака 352790 до 34,4 кг у телиць л. Чифа 1427381. Вірогідної різниці між показниками за цей період не встановлено.

У віці 3 місяців також мінімальна жива маса спостерігалась у телиць л. Старбака 352790. Це єдина група в якій в цей період маса знаходилась нижче 100 кг. Тварини даної групи поступалися решткам груп Валіанта 16504147315 на 8,0 кг ($P > 0,99$), Белла 166736674 – 3,5 кг, Чифа 1427381 – 5,9 кг ($P > 0,95$), Елевейшна 1491007 – 4,0 кг.

У піврічному віці тенденція попередніх періодів також зберіглась. Нижчу живу масу мали також телиці л. Старбака 352790. Перевага становила від 7,3 до 13,7 кг з вірогідною перевагою тільки у лінії Валіанта 16504147315 ($P > 0,95$). У 9 місяців ця тенденція зберіглась

У 12-ти місячному віці ми спостерігаємо дещо вирівнювання за живою масою. Вірогідних різниць між групами вже не виявлено. У тварин групи Валіанта 16504147315 та Чифа 1427381 спостерігаються вже однакові показники. До 18-ти місячного віку всі тварини досягли живої маси вище 400 кг. В господарстві останні роки прийнято проводити перше осіменіння при досягненні живої маси 360-370 кг тобто у 15-16 місячному віці, що вважається більш економічно доцільним у зв'язку з суттєвими витратами на вирощування ремонтних телиць.

Таким чином, розвиток тварин був досить динамічним. У всі вікові періоди ремонтні телиці мали перевагу над показниками стандарту породи, але слід зазначити, що ці стандарти на нашу думку вже застаріли.